

market monitor

Focus op landen en sectoren

Juni 2010

Zet de eurocrisis een rem op het herstel?

De Wereldhandelsorganisatie verwacht dat de wereldhandel dit jaar met 9,5% zal groeien, na een terugval met 12% in 2009.

De internationale handel wordt gedreven door de toegenomen vraag vanuit de emerging markets, en meerdere van de in deze Market Monitor onderzochte economieën profiteerden van deze trend.

Zo zien we bijvoorbeeld dat de particuliere consumptie die de Franse economie in 2009 ondersteunde, inmiddels afvlakt, maar dat deze wordt gecompenseerd door een levendige export dankzij de gestegen vraag vanuit Azië en de VS. De toegenomen grondstoffenexport naar de Aziatische emerging markets heeft ook het economische herstel in Canada versneld, terwijl de gestegen vraag naar grondstoffen - in het bijzonder olie - een belangrijke rol zal spelen bij het Noorse herstel. Nieuw-Zeeland exporteerde dan weer meer voedingsproducten naar China en India.

De huidige zorgen over de euro dreigen een schaduw te werpen over deze en andere positieve signalen. De stijging van het Italiaanse BBP wordt tenietgedaan door de toenemende overheidsschuld (de regering heeft recent een plan aangekondigd om 24 miljard euro uitgaven te schrappen uit de begroting voor 2011-2012 met de bedoeling om het investeerdersvertrouwen te schragen). Zelfs de Canadese centrale bank voelde de behoefte om investeerders te waarschuwen voor de aanhoudende onzekerheid door de problemen van de eurozone. En terwijl Slowakije tot nog toe ongedeed uit de eurocrisis kwam, kan hier verandering in komen indien de monetaire problemen zich uitbreiden naar de reële economie van de Europese lidstaten waar de Slowaakse exportbedrijven sterk afhankelijk van zijn.

Christophe Cherry
Country Manager België - Luxemburg

In dit nummer ...

... de volgende landen en sectoren:

- Frankrijk – met de schijnwerpers op de chemie- en de bouwsector
- Canada – met de schijnwerper op de metaalsector en de detailhandel
- Italië
- Noorwegen
- Slowakije
- Nieuw Zeeland

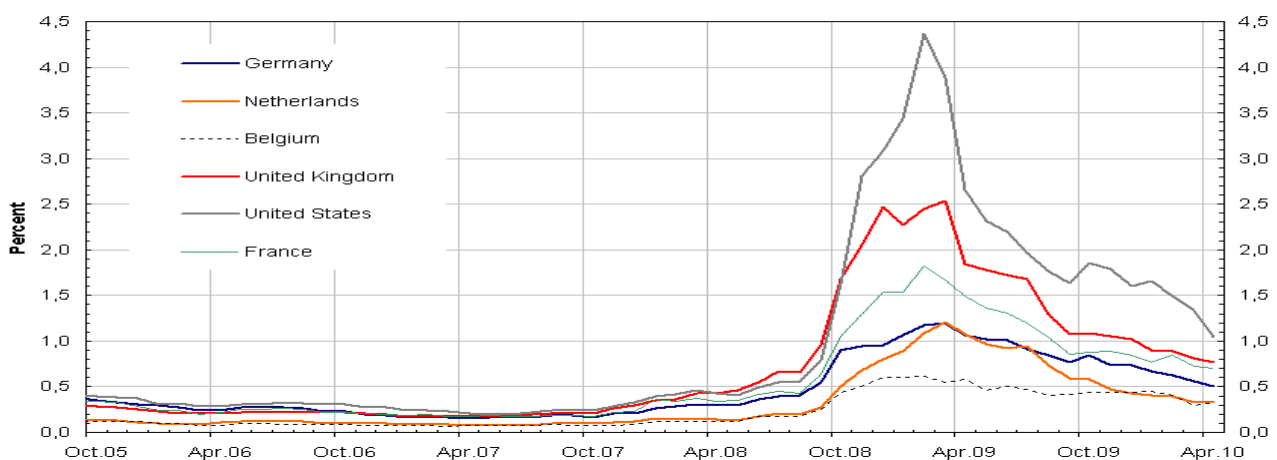
Verwachte wanbetaling in West-Europa en VS

Een van de belangrijkste factoren voor ondernemers is de trend van insolventie op hun markten.

De EDF grafiek die u in elke uitgave van Market Monitor aantreft, is gebaseerd op beursgenoteerde ondernemingen uit de desbetreffende markten en toont de kansen op wanbetaling in de diverse sectoren in het volgende jaar.

In deze context, wordt wanbetaling gedefinieerd als het niet nakomen van een geplande betaling, of het in gang zetten van een faillissementsprocedure. De kans op wanbetalingen wordt berekend op basis van drie parameters: de marktwaarde van de middelen van de onderneming, haar volatiliteit en haar huidige kapitaalstructuur. De kans dat één onderneming op honderd slecht zal betalen wordt weergegeven als 1%.

Median EDF evolution by country

Source: KVM Credit Monitor and Atradius Economic Research

Sinds begin 2010 is het mediaanniveau van de verwachte wanbetalingsfrequentie van alle onderzochte economieën sterk teruggelopen. Tussen januari en april 2010 daalde de mediaan EDF voor België met 12 basispunten, voor Frankrijk met 15 basispunten, voor Duitsland met 22 basispunten, voor Nederland met 9 basispunten en voor het Verenigd Koninkrijk met 25 basispunten. Voor de Verenigde Staten zien we de grootste afname - met 56 basispunten - maar we mogen niet vergeten dat de VS op het hoogtepunt van de kredietcrisis ook de grootste stijging kende. Ondanks deze verbeteringen wordt voor de meeste beursgenoteerde bedrijven in de onderzochte landen aangenomen dat ze nog steeds een groter risico op wanbetalingen hebben dan tijdens de jaren voor de crisis.

Op de volgende pagina's beschrijven we de verwachte impact van wanbetalingen in diverse landen. Naast de risico-inschatting van underwriters geven we de algemene economische vooruitzichten per land met 'weer' symbolen:

Uitstekend

Goed

Redelijk

Somber

Guur

Zwakkere groei door lagere private consumptie

Na een bbp-groei van 0,5% tijdens het laatste kwartaal van 2009 zette Frankrijk tijdens het eerste kwartaal van 2010 eerder ontgoochelende groeicijfers neer (bbp +0,1%), wat bevestigt dat de Franse economie nog steeds een lange weg heeft af te leggen alvorens te kunnen spreken van een ruim economisch herstel (Bron: Frans instituut voor de Statistiek INSEE). Zoals we in onze laatste Market Monitor analyse verwachtten, vlakke de particuliere consumptie af door lagere overheidssubsidies en het uitdoven van de sloopregeling. De consumptie van vervaardigde producten door de gezinnen daalde tijdens de eerste drie maanden van 2010 met 1,9%, en deze negatieve trend heeft zich in april doorgezet (-1,2%) aangezien ook de autoverkoop verder terugviel. De indicator voor het consumentenvertrouwen is tussen het begin van het jaar en mei blijven teruglopen. Tegelijkertijd werd de Franse economie ondersteund door de producerende nijverheid en in het bijzonder de veerkrachtige export, die tijdens de eerste drie maanden van 2010 met 3,9% groeide, gedreven door de toegenomen vraag vanuit Azië en de VS.

De indicator voor het ondernemersklimaat bleef de voorbije maanden geleidelijk verbeteren (zie onderstaande tabel) en ligt nu 28 punten boven het laagterecord van maart 2009. Enkel in de kleinhandel werd er de voorbije maand een vertraging opgetekend.

Business climate indicators

	Oct. 09	Nov. 09	Dec. 09	Jan. 10	Feb. 10	Mar. 10	Apr. 10	May 10
France	86	88	87	90	90	92	96	96
Industry	89	90	89	91	91	93	96	97
Wholesale	-	79	-	83	-	87		92
Building	93	93	93	93	93	91	92	93
Retail trade	97	104	100	103	100	98	105	103
Services	85	86	86	88	89	92	98	98

Source: INSEE, Business tendency surveys

In mei 2010 zagen we voor voeding, elektrische apparaten, machinebouw, chemische producten en plastics een hogere productie, gestabiliseerde of afgenomen voorraden en almaar optimistischere productieprognoses dankzij de toegenomen orders. Voor de automobielsector en het transport werden teleurstellende cijfers opgetekend, met een afname van de productie, grote voorraden en slecht gevulde orderboekjes, waardoor ook de vooruitzichten pessimistisch zijn. Voor diensten en de kleinhandel stabiliseerde de situatie in mei, met licht positieve verwachtingen.

De lichte opleving voor de kredietverstrekking die we eind 2009 zagen, zette zich ook in 2010 voort, met tegen eind maart 2010 een toename van de hoeveelheid verstrekte kredieten met 1,2%. Aan kleine en middelgrote bedrijven werden 3,7% meer kredieten verstrekt, en aan vastgoedbedrijven zelfs 5,4%. Voor de kortetermijnkredieten zagen we echter opnieuw een verslechtering (-8,8% in februari en -7,7% in maart), ofschoon de negatieve trend afzwakt.

Hoewel het gevaar van een grote credit crunch almaar verder lijkt af te nemen, zijn er nog steeds tekenen dat zwakkere bedrijven moeilijkheden zouden kunnen ondervinden om hun werkkapitaal te financieren.

Verbeterd betaalgedrag voor binnenlandse betalingen

Volgens de meest recente Atradius Payment Practices Barometer* beoordeelde 52% van de ondervraagde Franse bedrijven het betalingsgedrag in Frankrijk als 'goed' tot 'uitstekend', met minder achterstallige betalingen dan tijdens de vorige onderzoeksperiodes. De verbetering van het betalingsgedrag in Frankrijk is meer uitgesproken sinds het laatste kwartaal van 2009, aangezien de regering zijn belofte is nagekomen om facturen binnen de betalingstermijn te vereffenen. In het bijzonder binnen de bouwsector verbeterden de betaaltermijnen. Deze afname werd nog versterkt door het effect van de "Loi de modernisation de l'économie" die kortere betaaltermijnen voorziet. Gemiddeld werden tijdens de winter 2010 binnen- en buitenlandse facturen na 33 dagen betaald, dat is 0 dagen na de gemiddelde contractuele betalingstermijn. Franse bedrijven hebben lessen getrokken uit de kredietcrisis en focussen steeds meer op een optimalisatie van de noden voor hun werkkapitaal. Hiervoor versterkten ze hun procedures ten behoeve van kredietmanagement en het opvolgen van debiteuren. Tijdens de winter van 2010 zagen we de positieve impact van deze maatregelen.

Volgens het INSEE steeg het aantal bedrijfsfaillissementen in 2009 met 7,1% ten opzichte van 2008 (zie onderstaande grafiek).

Corporate bankruptcies - judgment date - Sa-wda data**

** Seasonally and working-day adjusted data

Source : BODACC, INSEE calculations

* De Atradius Payment Practices Barometer kan worden gedownload via www.atradius.be

Tijdens het eerste kwartaal van 2010 daalde het aantal faillissementen met 0,5% op jaarbasis. Vooral nieuwe en kleine bedrijven werden getroffen (minder dan 10 werknemers / omzet kleiner dan 500.000 euro), terwijl het aantal faillissementen bij de middelgrote en grote bedrijven afnam.

Deze positieve trend kan worden verklaard door een algemene verbetering van de liquiditeitspositie bij Franse bedrijven, in combinatie met betere marges en bedrijfswinsten. Hiermee zou de liquiditeitspositie opnieuw in de buurt van het langetermijngemiddelde komen (zelfde niveau als in het eerste kwartaal van 2008).

Recent heeft de OESO zijn vooruitzichten voor de groei van het Franse bbp verhoogd naar 1,7%, nadat ook het IMF in april al de verwachting voor de bbp-groei had bijgesteld naar 1,5%. De bedrijfsinvesteringen blijven op een laag pitje, voor 2010 wordt enkel een toename met 2,6% verwacht. De belangrijkste onzekerheid blijft de particuliere consumptie, die mogelijk onder druk blijft wanneer lagere overheidssubsidies, besparingsmaatregelen (belastingverhogingen) en hogere werkloosheidscijfers de koopkracht van de consument verlagen. Toch wordt in 2010 nog een kleine groei voor de particuliere consumptie verwacht.

Chemie

Hoe presteerde de chemische sector tijdens de laatste zes maanden?

Voor heel 2009 werd voor de chemische industrie een omzetsdaling van 8% vastgesteld (-9,7% in volume), wat wijst op een noodlijdende markt in combinatie met een enorme druk op de prijzen. Sinds de tweede helft van 2009 is de situatie echter geleidelijk aan verbeterd, gedeeltelijk door de heropleving van de buitenlandse vraag en van de automarkt, waardoor prijsstijgingen mogelijk waren.

Wat is de huidige trend qua betalingsachterstanden, wanbetalingen en faillissementen, en waarom?

De chemische industrie bleek goed bestand tegen de crisis, en in 2009 bleef het aantal faillissementen onder het gemiddelde. Sinds eind 2009 is het aantal faillissementen stelselmatig afgenomen.

Waarop moeten toeleveranciers aan de chemische sector in het bijzonder letten?

Ze moeten nagaan of klanten in staat zijn om hun marges veilig te stellen bij mogelijke stijgingen van de grondstofprijzen, en of ze op hun beurt prijsstijgingen kunnen opleggen aan hun klanten. Daarom is voorzichtigheid geboden indien chemische bedrijven afhangen van enkele grote klanten en/of sectoren (zoals de auto-industrie). De recente crisis heeft geleid tot bijkomende concurrentie binnen de chemische sector, in het bijzonder vanuit Azië. Binnen een dergelijke context zijn capaciteit en de mogelijkheid om te innoveren belangrijke factoren voor succes.

Wat zijn volgens Atradius de korte termijnvooruitzichten (6 maanden) voor de chemische sector?

Tijdens de eerste vijf maanden van 2010 is de productie voortdurend gestegen, en binnen de producerende nijverheid is de chemie de meest dynamische sector. Algemeen wordt aangenomen dat de voorraden zeer laag zijn. Wereldwijd neemt het aantal bestellingen voortdurend toe, met ook steeds meer buitenlandse orders. Men verwacht dat het productievolume in 2010 met 5,5% zal toenemen en in 2011 opnieuw evolueert naar het niveau van voor de crisis.

Bouwsector

Hoe presteerde de bouwsector tijdens de laatste zes maanden?

Tijdens het eerste kwartaal van 2010 zagen we opnieuw een afbrokkeling van de activiteit in de bouwsector en bij de openbare werken, in combinatie met een terugval van de productie en een laag orderniveau. Volgens het INSEE daalde de omzet van de bouwsector met 2,1% ten opzichte van het vorige kwartaal, en met 5,5% op jaarbasis.

Wat is de huidige trend qua betalingsachterstanden, wanbetalingen en faillissementen, en waarom?

Eenzijds zagen we tijdens de winter van 2010 een verbetering van het betalingsgedrag ten opzichte van de winter van 2009. Anderzijds steeg tijdens het eerste kwartaal van 2010 het aantal faillissementen met 2,5% op jaarbasis, wat in contrast is met de algemene dalende trend voor Frankrijk. Volgens Altarea zouden 5.000 bouwbedrijven het faillissement hebben aangevraagd.

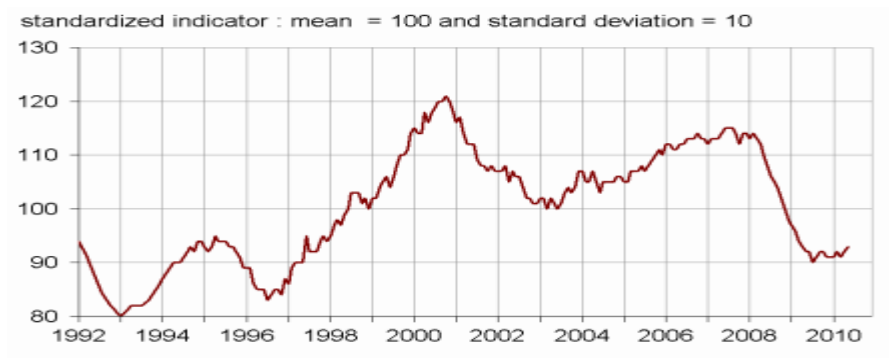
Waarop moeten toeleveranciers aan de bouwsector in het bijzonder letten?

Toeleveranciers moeten aandacht besteden aan de omvang en de leeftijd van hun afnemers aangezien we de meeste faillissementen zien bij jonge bedrijven, van minder dan 3 jaar en met minder dan 3 werknemers. Subsectoren zoals de individuele huizenbouw en de afwerkingssector blijven extra gevoelig.

Wat zijn volgens Atradius de korte termijnvooruitzichten (6 maanden) voor de bouwsector?

In mei 2010 kende de bouw een nieuwe daling van de activiteit, maar minder uitgesproken dan tijdens de voorbije maanden. De orders vertegenwoordigen 6,3 maanden volledige activiteit, wat ver onder het gemiddelde en de normale bedrijfsactiviteit blijft. Het ondernemingsklimaat verbetert licht (zie onderstaande grafiek). De kortetermijnvooruitzichten blijven echter pessimistisch door het lage niveau van de bestellingen en de druk op de prijzen.

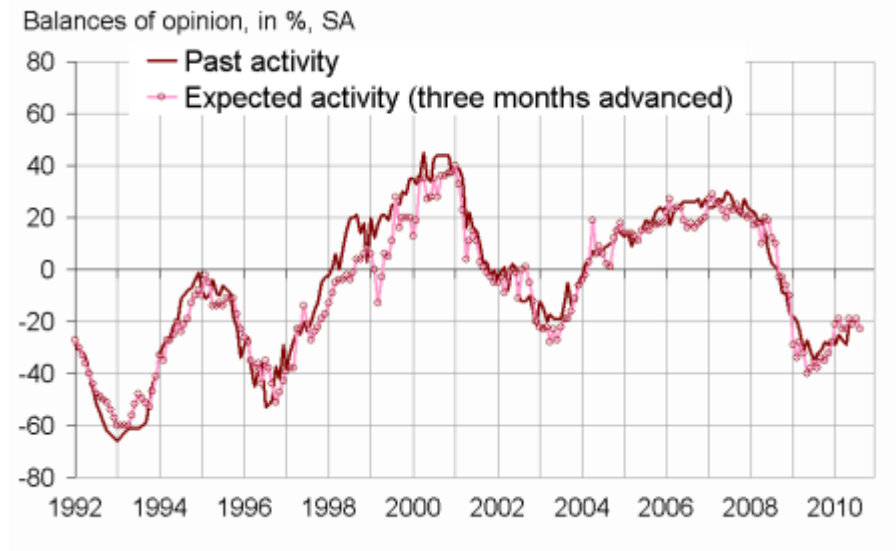
Klimaatindicator in de bouwsector

Source: INSEE

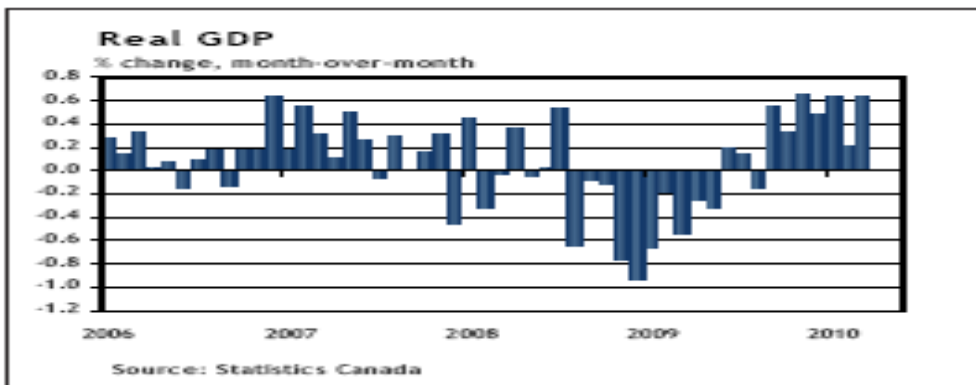
Activiteitstendens in de bouwsector

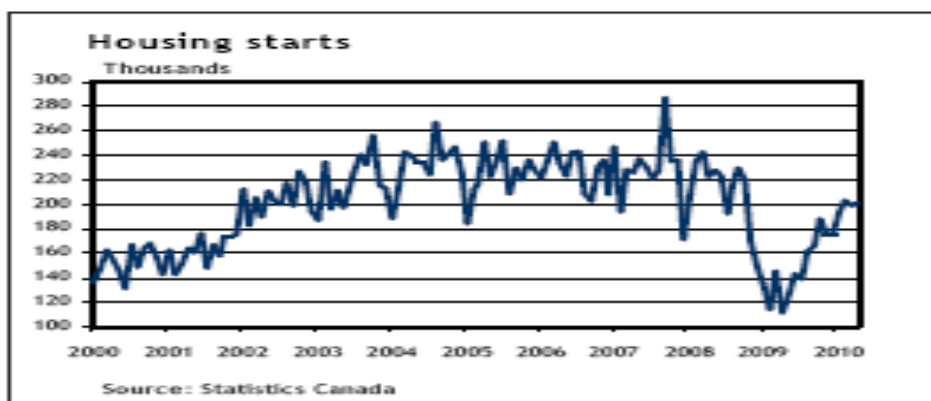

Hoogste bbp-groei sinds tien jaar dankzij private consumptie

De Canadese economie groeide tijdens het eerste kwartaal van 2010 sneller dan verwacht, nog steeds geleid door binnenlandse bestedingen. Het bbp steeg met 6,1% op jaarbasis, dat is de hoogste toename sinds het laatste kwartaal van 1999 (zie onderstaande tabel). Dit is met andere woorden voor Canada het derde kwartaal van economische groei op rij, na drie opeenvolgende kwartalen met een negatieve groei.

Het Canadese bureau voor de Statistiek meldde voor het eerste kwartaal van 2010 een stijging van de consumentenbestedingen voor goederen en diensten met 1,1%, tegen 1% een kwartaal eerder. De consumentenbestedingen voor semi-duurzame goederen gingen erop vooruit, in het bijzonder voor kleding, schoenen en accessoires. Ook de uitgaven voor nieuwe motorvoertuigen namen nog toe, maar tegen een veel trager ritme dan tijdens de drie voorbije kwartalen. De investeringen in de residentiële sector stegen zelfs met 5,4% - de vierde maandelijkse groei op rij - terwijl de huizenbouw met 11% groeide, en de renovatiesector met 6,3%. De bouw, bouwmaterialen en de meubelsector werden ondersteund door hoge prijzen.

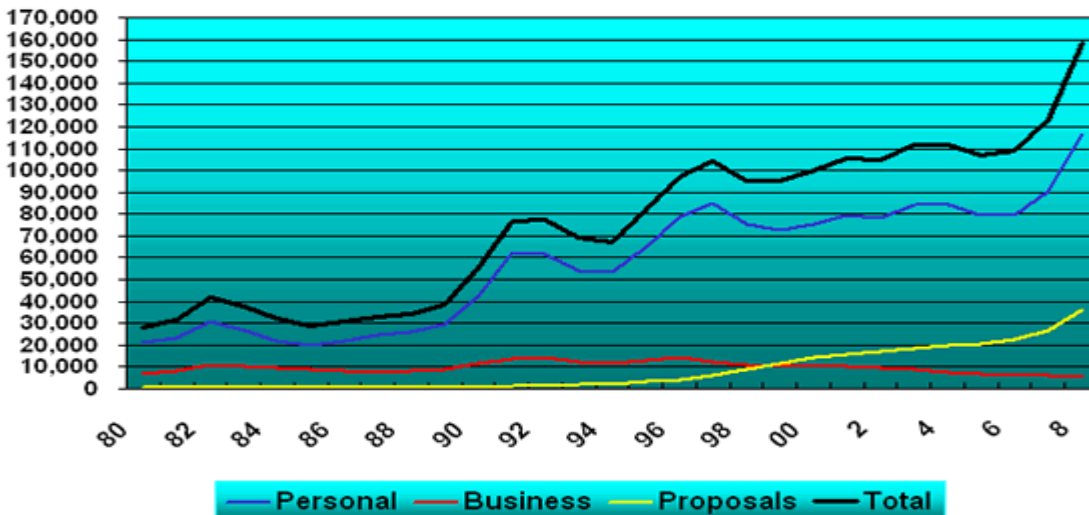
De export steeg met 2,9% en zette de derde kwartaalgroei op rij neer, na vijf kwartalen met een dalende trend. De export werd gedreven door industriële goederen en materialen en producten voor de automobielsector. De import steeg met 3,4%, eveneens dankzij industriële goederen en materialen en producten voor de automobielsector, naast machines en uitrustingsgoederen.

Het aantal insolventies bij bedrijven en particulieren (zowel faillissementen als schuldenregelingen) steeg in februari 2010 ten opzichte van een maand eerder. Het aantal faillissementen steeg met 8,2% en het aantal schuldenregelingen met 13,4%. Ten opzichte van een jaar eerder was er echter een duidelijke verbetering, een overtuigend bewijs dat het Canadese herstel doorzet. In februari 2010 daalde het aantal insolventies met 6,7% op jaarbasis. Het aantal particuliere insolventies daalde met 5,7%, het aantal particuliere faillissementen met 16%. Het aantal bedrijfsinsolventies daalde met 25,6%, het aantal bedrijfsfaillissementen met 27%.

Het aantal bedrijfsinsolventies voor de periode van 12 maanden eindigend op 28 februari 2010 lag 11,6% lager dan tijdens dezelfde periode eindigend op 28 februari 2009. Deze daling was grotendeels het gevolg van de terugloop van het aantal insolventies in de landbouw, bosbouw, visvangst en jacht; transport en opslag; bouw; groothandelsactiviteiten; de informatie- en cultuurindustrie.

Canadian Bankruptcies and Proposals, 1980-2009.
Source: Industry Canada. (Prepared by BankruptcyCanada.com)

In april 2010 daalde de verwachte wanbetalingsfrequentie (EDF) voor Canadese beursgenoteerde bedrijven opnieuw ten opzichte van een maand eerder. Hierdoor daalt de EDF de 14e maand op rij, en eindigt nu 333 punten lager dan bij de piek in februari 2009. De Canadese mediaan EDF bedraagt momenteel 104 basispunten.

Aangezien de insolventiestatistieken een vertraagde indicator zijn, wijst het dalende aantal bedrijfsinsolventies tijdens het laatste kwartaal van 2009 en het eerste van 2010 op verbeterde betaalcycli binnen de meeste commerciële sectoren. Aangezien de algemene Canadese economie zich herstelt, kan men voor de nabije toekomst verwachten dat ook het aantal wanbetalingen zal afnemen.

Toch zien we niet voor alle sectoren een verbetering. Vooral binnen de bouw en het transport zijn de statistieken voor betaalcycli allesbehalve rooskleuring. Binnen deze sectoren betalen veel klanten pas wanneer ze eerst zelf betaald zijn, wat leidt tot problemen voor het innen van facturen doorheen de volledige keten.

Canadese centrale bank stelt hogere groei voorop

De verbeterde economische vooruitzichten en de sterke groei tijdens het eerste kwartaal van 2010 heeft de Bank of Canada ertoe aangezet om zijn groeiverwachtingen te verhogen van 2,9% tot 3,7%. Overeenkomstig heeft de Bank ook zijn verwachting voor de kerninflatie verhoogd van 1,7% tot 1,9%. De inflatie weerspiegelt de tijdelijke impact van de harmonisatie van de goederenbelasting in Ontario en Brits-Columbia, maar vooral een verwachte stijging van de energieprijzen.

Daarnaast paste de Bank in april haar rentebeleid aan, door het stopzetten van het economisch stimuleringsbeleid met een voorwaardelijk engagement voor lage rentevoeten (in april 2009 bedroeg de courante rentevoet slechts 0,25%); waarmee ze aangeeft dat de behoefte hieraan nu voorbij is. Zoals ruim verwacht werd, verhoogde de centrale bank begin juni haar belangrijkste rentevoet, als eerste van de G7-landen in 2010. Deze verhoging van 0,25% tot 0,5% komt er na twee kwartalen van buitengewoon sterke groei. De Bank liet verstaan dat er nog verdere verhogingen in de pijplijn zitten en plant regelmatige en geleidelijke renteverhogingen, maar merkte tevens op dat haar volgende beslissingen moeilijk te voorspellen zullen zijn. Ze waarschuwde investeerders voor de aanhoudende onzekerheid door de begrotingsproblemen binnen de eurozone en het ongelijke wereldwijde herstel.

Schijnwerper op enkele Canadese sectoren

Metalen: Subsector IJzer en Staal

Hoe presteerde de sector van het ijzer en staal tijdens de zes voorbije maanden?

Tijdens de mondiale economische crisis (2008 en 2009) zagen we een sterke daling van de vraag naar staal, wat resulteerde in overproductie en druk op de prijzen. Bedrijven hebben hierop gereageerd door de voorraden af te bouwen. Tijdens het eerste kwartaal van 2010 steeg opnieuw de vraag, veerden de prijzen op en steeg ook de productie. Voor maart 2010 zagen we dubbelcijferige groeicijfers.

Steel primary forms and pig iron — Production and shipments of steel, primary forms, monthly

	Production		Shipments	
	2009	2010	2009	2010
	metric tonnes			
March				
Steel, primary forms (carbon and alloy including continuous cast steel)				
Electric furnace	308,023	495,077	x	x
Basic oxygen furnace	429,462	640,682	x	x
Steel, primary forms - Total	737,485	1,135,759	67,772	292,442
Included in "Steel primary forms total" above				
Continuous cast steel	730,079	1,120,057	x	281,046

Source: Canadian Steel Producers Association

Wat is de huidige trend qua betalingsachterstanden, wanbetalingen en faillissementen, en waarom?

Bedrijven binnen deze subsector zagen zich genoodzaakt hun oudere, duurdere voorraad te vernieuwen en hebben hun leveranciers aanzienlijk onder druk gezet om bestaande contacten te heronderhandelen en deze in overeenstemming te brengen met de huidige marktrealiteit. Desondanks werd er geen toename van het aantal insolventies vastgesteld.

Waarop moeten toeleveranciers aan deze sector in het bijzonder letten?

Toeleveranciers moeten nagaan in welke mate hun klanten erin geslaagd zijn om tijdens de recessie voorraden te vernieuwen en te waarderen, aangezien wanbetalingen en insolventies nog steeds mogelijk zijn. Indien de bevoorrading gebeurde in het kader van bevoorradingscontracten van vóór 2010, bestaat het risico op contractverbreking.

Wat zijn volgens Atradius de korte termijnvooruitzichten (6 maanden) voor de subsector van het ijzer en staal?

De korte termijnvooruitzichten voor de subsector van het ijzer en staal zijn goed tot zeer goed. Naarmate de mondiale economie opleeft zal de vraag naar ijzer en staal blijven verbeteren, wat de recente prijsstijgingen zou moeten ondersteunen en zelfs verbeteren.

Duurzame consumptiegoederen: detailhandel

Hoe presteerde de detailhandel tijdens de zes voorbije maanden?

Terwijl voor de drie eerste kwartalen van 2009 een achteruitgang werd opgetekend, herstelde de detailhandel tijdens het vierde kwartaal, met een groei van 2,3%. Tijdens het eerste kwartaal van 2010 werd voortgebouwd op deze trendomkeer, en werd zelfs een sterke groei van 7,8% neergezet. Dit groeiniveau zal vermoedelijk niet aanhouden en algemeen wordt verwacht dat de terugloop van 2009 (3% geannualiseerd) zal evolueren naar een groei van 2,9% voor 2010. Indien het mondiale herstel zich voortzet en de rentevoeten binnen een aanvaardbaar bereik blijven (spilkoers onder de 2,5%), zal het verwachte groeipercentage vermoedelijk opwaarts worden bijgesteld.

Wat is de huidige trend qua betalingsachterstanden, wanbetalingen en faillissementen, en waarom?

Er zijn weinig tekenen van een toegenomen aantal wanbetalingen of insolventies in deze subsector. De enige opmerkelijke gegevens inzake wanbetalingen betreffen specifieke segmenten van de kleinhandel, in het bijzonder zelfstandige boetieks voor kleding en schoenen, met waarschijnlijk een te kleine kapitalisatie van bij de opstart.

Waarop moeten toeleveranciers aan de detailhandel in het bijzonder letten?

Toeleveranciers aan deze sector moeten speciale aandacht besteden aan hun contractuele verkoopvoorwaarden en ervoor zorgen dat alle overeengekomen voorwaarden conform zijn met de sectornormen. Des te langer de betaaltermijn, des te groter de kans op een eventuele niet-betaling of verbreking.

Wat zijn volgens Atradius de korte termijnvooruitzichten (6 maanden) voor de detailhandel?

De korte termijnvooruitzichten voor de detailhandel zijn tamelijk goed. Zolang het consumentenvertrouwen stabiel is en de werkloosheidsgraad constant blijft, zal de detailhandel jaar na jaar winst blijven maken.

Betere prestaties dankzij consumentenelektronica, chemie en voeding

Volgens het Italiaanse bureau voor de Statistiek ISTAT steeg het BBP tijdens het eerste kwartaal van 2010 met 0,5% op kwartaalbasis en met 0,6% op jaarbasis. Deze groei was te danken aan BBP-groei binnen de landbouw, de industrie en de dienstensector. De seizoensgecorrigeerde index voor de industriële productie steeg met 3,1% op jaarbasis, en voor maart werd zelfs een toename van 6,4% opgetekend. Dit is positief nieuws, in tegenstelling tot de overheidsschuld die almaar meer aandacht krijgt naarmate deze blijft oplopen (in maart 2010 + 3,1% op jaarbasis). De Italiaanse staatsschuld zal in de loop van het jaar nog toenemen door de bijdrage aan de noodleningen voor het met schulden overladen Griekenland (18,4% van het totaal).

Op basis van de huidige trend verwacht het ISTAT voor 2010 een groei van 0,6%, terwijl het Internationaal Monetair Fonds en de EU voor dit jaar een groei van 0,8% voorspellen.

Sectorprestaties tijdens de drie eerste maanden van 2010:

Consumentenelektronica: Volgens GFK stegen de verkoopcijfers tijdens het eerste kwartaal van 2010 met 2% op jaarbasis, met zeer goede verkoopcijfers voor kantooruitrusting (+10,8%), audio en video (+6,9%). Daar staat tegenover dat de omzetten voor ICT daalden met 2,4%, voor mobiele telefoons met 2,3% en voor fotomateriaal met 10,9%.

Voor de **kledingproductie** werd de negatieve trend van de voorbije twee jaar bevestigd: de omzet daalde tijdens het eerste kwartaal van 2010 met 3,5% en de productie met 15% (voor heel 2009 daalde de omzet met 14,5% en de productie met 19,8%). Volgens het ISTAT daalde de export van kledingartikelen met 10,7% en de import met 11,3%, wat ook negatieve gevolgen had voor de werkgelegenheid in deze sector. Op dit moment ligt geen snelle terugkeer naar het niveau van voor de crisis in het vooruitzicht.

Chemie: Het ISTAT ziet een positieve trend bij de bestellingen (+7,4% op jaarbasis). De productie steeg met 14,5% dankzij voorraadopbouw bij inkopers na een periode met lage grondstofverkoop. Dit proces werd versneld door de aangekondigde prijsstijgingen voor de volgende maanden. Hierdoor zal de groei tijdens de tweede helft van het jaar vermoedelijk vertragen. Voor heel 2010 wordt uitgegaan van een groei van ongeveer 7% (verven en lakken +10%; plastics +9% en medische gassen +7,5%). Voor de export van chemische producten verwacht men een groei van 4%.

Voor de **voedingsnijverheid** zag men een lichte toename van de waarde van de productie in vergelijking met het vorige kwartaal (+0,6%), met positieve signalen voor de consumentenvraag. ISTAT meldt een toename van de verkoop van levensmiddelen van 3,3% op jaarbasis. Volgens het instituut voor voeding en landbouw ISMEA steeg dankzij de positieve verwachtingen de vertrouwensindex van de sector tijdens het vierde kwartaal van 2009 met 2,3%. Na een negatieve prestatie in 2009 vertoonde de landbouwsector licht positieve signalen, met tijdens het eerste kwartaal van 2010 een stijging van de toegevoegde waarde met 3% ten opzichte van een kwartaal eerder. Ondertussen zijn de prijzen stabiel.

Transport: De Italiaanse sector van het goederentransport blijft uitermate gefragmenteerd. In 2009 lag het aantal faillissementen bij transportbedrijven 18% hoger dan in 2008. Het betalingsgedrag in de sector is verslechterd.

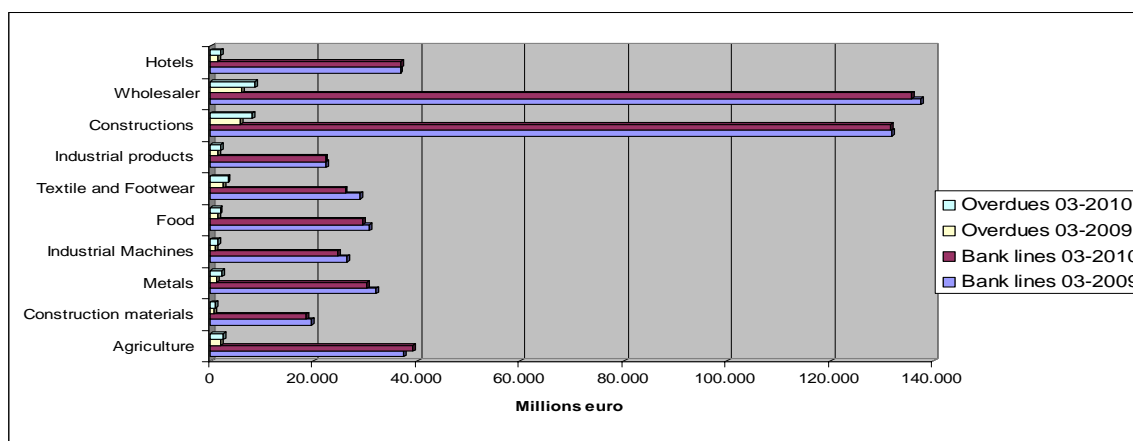
Toenemende betalingsachterstallen bij de banken

In maart 2010 vertegenwoordigden de kredietlijnen door banken aan Italiaanse bedrijven 937 miljard euro, tegen 955 miljard in maart 2009 (-1,8%). Tal van bedrijven ondervinden nog steeds problemen om bankleningen te verkrijgen om hun bedrijfsactiviteiten uit te breiden. Tegelijkertijd steeg het aantal betalingsachterstallen met 44% op jaarbasis, tot het hoogste bedrag voor de afgelopen 15 maanden. Momenteel is er een betalingsachterstand voor 4,8% van de uitstaande bedragen, tegen 3,6% vorig jaar.

Wanneer we naar specifieke sectoren kijken, zien we dat de bouw en de groothandel het grootste volume aan bankfinancieringen hebben. Dit zijn ook de sectoren met de grootste achterstallen. In termen van prestatieverhouding (ratio tussen bankfinanciering en achterstallen) presteerden in maart 2010 textiel en schoenen (13%), industriële producten (9%) en metalen (8%) het slechtst.

Wanneer we naar de trend voor de voorbije 12 maanden kijken, zien we dat de metaalsector de slechtst presterende sector is, met een toename van de betalingsachterstallen met 78%, gevolgd door industriële producten met 67%. Daar staat tegenover dat voor de landbouw slechts een toename van 24% werd opgetekend (zie onderstaande tabel).

	Bank lines 03-2009	Bank lines 03-2010	Overdues 03-2009	Overdues 03-2010	Overdues/lines 2009	Overdues/lines 2010
Agriculture	37.375	39.190	2057	2549	6%	7%
Construction materials	19.595	18.512	640	980	3%	5%
Metals	31.986	30.352	1283	2287	4%	8%
Industrial Machines	26.413	24.591	947	1472	4%	6%
Food	30.692	29.465	1482	1825	5%	6%
Textile and Footwear	28.985	26.036	2455	3371	8%	13%
Industrial products	22.245	22.223	1430	1934	6%	9%
Constructions	131.831	131.757	5795	8027	4%	6%
Wholesaler	137.575	135.682	6143	8690	4%	6%
Hotels	36.729	36.813	1367	1967	4%	5%

Source: Bank of Italy

Volgens de meest recente Atradius Payment Practices Barometer* bedroeg de gemiddelde termijn voor binnenlandse betalingen 72 dagen, met een gemiddelde vertraging van 12 dagen ten opzichte van de gestelde betaaltermijn. In een bevraging bij Italiaanse bedrijven over de termijnen voor binnenlandse betalingen beoordeelde 31% deze als "correct" en 35% als "slecht". Van alle onderzochte Europese landen blijkt Italië het land dat zich het meest negatief uitsprekt over de termijnen voor binnenlandse betalingen. Bedrijven uit de bouwsector en de kleinhandel werden door alle sectoren als de slechtste betalende beschouwd. Daar staat tegenover dat 67% van de Italiaanse respondenten het betaalgedrag door buitenlandse bedrijven de beoordeling "goed" tot "uitstekend" gaven.

* De Atradius Payment Practices Barometer kan worden gedownload via www.atradius.be

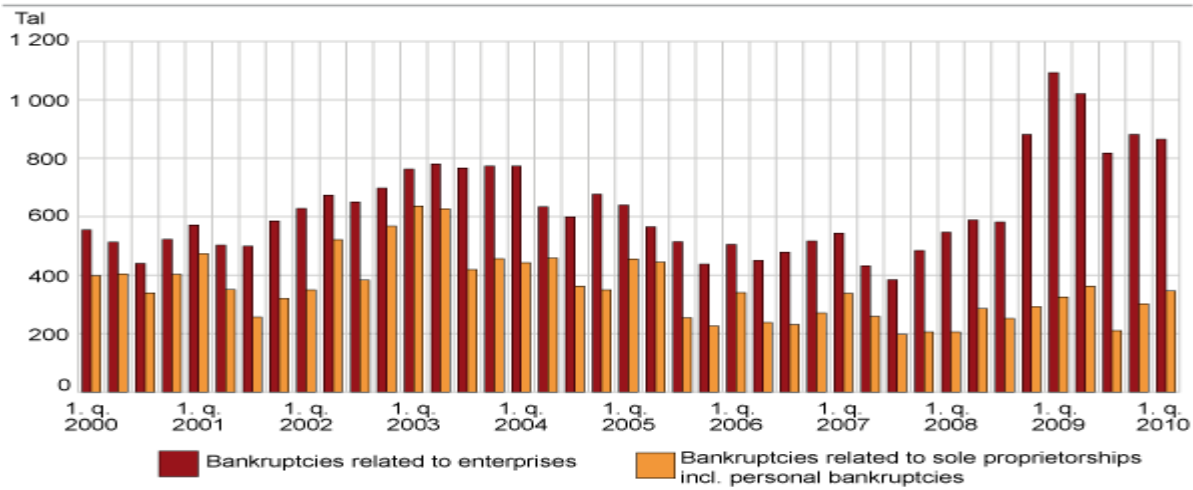

Fiscale en monetaire stimuli geven economisch herstel steun in de rug

Volgens het Noorse bureau voor de Statistiek steeg het Noorse BBP (vasteland) tijdens het eerste kwartaal van 2010 met 0,1%. Binnen bepaalde takken van de producerende nijverheid daalde echter de productie en ook de uitgesproken terugval in de bouwsector had een ruime impact. Toch konden de groothandel en de detailhandel voor het vierde kwartaal op rij groeicijfers voorleggen omdat de consumptie door de gezinnen stabiel bleef. De werkloosheid steeg met 0,1%, maar ligt met 3,5% nog steeds laag in vergelijking met andere landen.

Na een recordaantal faillissementen in 2009 keerde de trend in 2010. Volgens het Noorse bureau voor de Statistiek waren er tijdens het eerste kwartaal van 2010 1211 faillissementen, wat op jaarbasis een daling met 15% betekent (zie onderstaande grafiek). 865 faillissementen betroffen vennootschappen (dus zonder de eenmanszaken). Eén op de drie ervan was actief in de groothandel en de detailhandel. Bij de groep van de gefailleerde eenmanszaken/persoonlijke faillissementen bestond er in meer dan één derde van de gevallen een link met de bouwsector.

Bankruptcies, by quarter. 1st quarter 2000-1st quarter 2010

Bron: Noors bureau voor de Statistiek

Globaal wordt verwacht dat het aantal faillissementen in 2010 met 10% afneemt. Voor de bouw en aanverwante sectoren verwachten we de komende maanden echter nog heel wat faillissementen aangezien de sector te lijden had onder de slechte weersomstandigheden tijdens deze winter. We zien inmiddels wel een verbetering voor het aantal bestellingen, maar voor tal van kleine en middelgrote bedrijven is de periode zonder noemenswaardige kasstroom te lang gebleken. Anderzijds zijn er ook nog een aantal grotere projecten die nog niet gestart werden, waaronder enkele uit het crisisprogramma van de regering. Het zijn echter vooral de grotere bedrijven die voordeel doen met deze programma's, terwijl deze groep bedrijven in 2009 en het eerste kwartaal van 2010 toch al goede cijfers kon voorleggen.

In april 2010 stond de verwachte wanbetalingsfrequentie (EDF) op 75 basispunten, dat is 244 punten lager dan bij de piek in maart 2009, maar nog steeds 50 basispunten hoger dan in juni 2008, vóór het uitbreken van de kredietcrisis.

Sectoren geraakt door de crisis tonen nu tekenen van verbetering

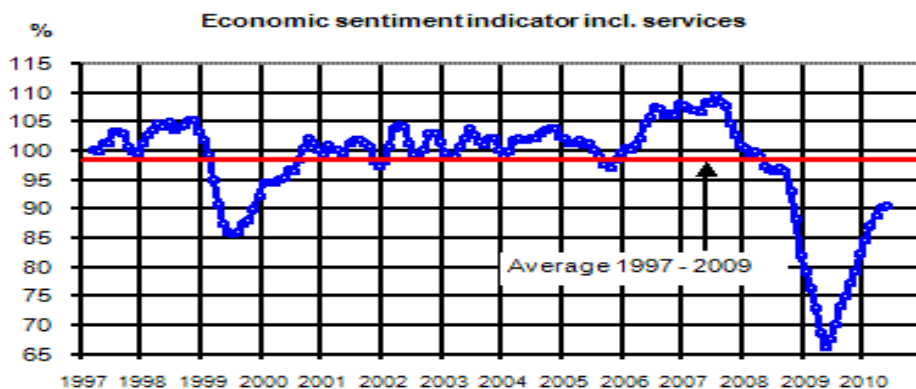
De sector van de scheepsbouw ging de economische crisis in met gevulde orderboekjes, maar door het schrappen van bestellingen en het uitblijven van nieuwe orders veranderde de situatie volledig. Na toenemende druk zegde de regering de sector eind april een nieuw steunpakket toe met uitgebreidere garanties, ruimere kredietfaciliteiten, nieuwe overheidsbestellingen en enkele andere subsidies. De papiersector ondervindt nog steeds hinder van de wereldwijde overcapaciteit en prijsdruk. Na een drastische prijsverlaging en een recordaantal faillissementen in 2009 lijkt de metaalsector op de goede weg. Een aantal grote spelers kon voor het eerste kwartaal van 2010 zelfs cijfers voorleggen die boven de eigen en analistenverwachtingen lagen. De zalmkweek blijft voordeel halen uit de virale epidemie bij de Chileense zalm.

Het internationaal monetair fonds verwacht voor 2010 een BBP-groei van 1,1%, na een terugval van 1,6% in 2009, aangezien de door de crisis getroffen sectoren tekenen van verbetering vertonen. De toekomstige ontwikkeling van de olieprijs en de wisselkoers van de Noorse kroon zijn moeilijk te voorspellen door de crisis van de euro, maar zullen een belangrijke rol spelen bij de Noorse economische prestaties tijdens de volgende maanden.

Krachtig herstel na een ernstige crisis

De Slowaakse economie kent een sterk herstel na de ernstige economische crisis van vorig jaar: het BBP groeide in het eerste kwartaal van 2010 met 4,6% op jaarbasis. Volgens het Slowaakse bureau voor de Statistiek steeg de algemene industriële productie met 13,1% ten opzichte van het eerste kwartaal van 2009 (toen dit met 22% terugliep). Na een dramatische terugval tijdens het voorbije jaar groeide de automobielsector op jaarbasis met 49,8%, de productie van machines en uitrustingsgoederen met 49,9% en de chemische sector met 35,9%. Tijdens de eerste drie maanden van het jaar steeg de export van goederen met 16,9%, na een terugval van 19,9% voor heel 2009 (en voor de import zelfs een daling van 23,6%). De indicator voor het economisch vertrouwen kende een opleving van 24,2 punten sinds het absolute dieptepunt van midden 2009, maar ligt nog steeds 8% onder het langetermijngemiddelde (zie onderstaande tabel). De werkloosheidsgraad steeg in april 2010 tot 12,5% (10,9% in april 2009) en zet een rem op de consumentenbestedingen.

Bron: Slowaakse bureau voor de Statistiek

De situatie voor bedrijfsleningen blijft zorgwekkend aangezien banken nog steeds terughoudend zijn om nieuwe kredieten te verstrekken. Tijdens het eerste kwartaal van 2010 daalde het aantal bedrijfsleningen met 4,2% op jaarbasis, ofschoon de rente voor alle looptijden licht afnam.

Volgens Creditreform steeg het aantal faillissementen in 2009 met 54,6% op jaarbasis. Voor dit jaar verwacht men een daling van het aantal bedrijfsfaillissementen met ongeveer 10%. Sectoren met een verhoogd risico zijn nog steeds de bouw (door een zwakke vraag vanuit de privésector), textiel (een afname van de vraag en prijsconcurrentie), papier (de hogere grondstofprijzen kunnen in de toekomst voor problemen zorgen), de detailhandel (lagere verkoop van huishoudapparaten, voeding en drank door de hogere werkloosheidscijfers) en, ondanks een lichte verbetering, de transportsector en de logistiek.

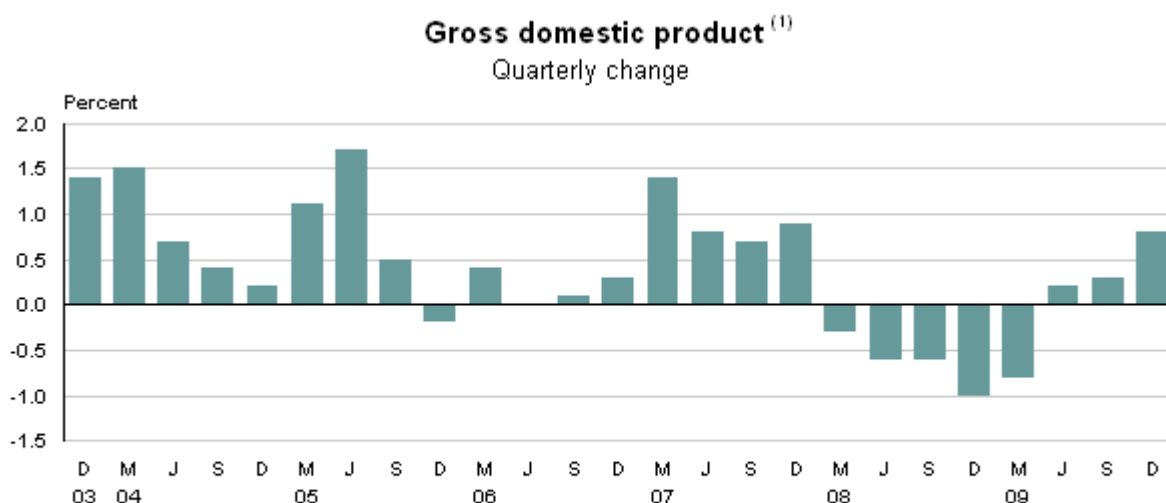
Hoogste groei binnen de eurozone

Het IMF heeft zijn vooruitzichten voor de Slowaakse groei in 2010 opgetrokken tot 4,1%. Dit goede resultaat, het beste resultaat onder de landen van de eurozone, komt na een terugval van 4,7% in 2009. Tot nog toe werd Slowakije niet geraakt door de recente crisis binnen de eurozone. Ratingbureau Fitch bevestigde op 18 mei 2010 zijn rating “stabiele vooruitzichten” voor Slowakije. Er zouden echter moeilijkheden kunnen opduiken indien de monetaire problemen zich uitbreiden naar de reële economie van de belangrijkste Europese lidstaten aangezien Slowakije hier sterk afhankelijk van is.

Verantwoorde begroting bereidt de weg voor naar een duurzaam herstel

Volgens het Nieuw-Zeelandse bureau voor de Statistiek versnelde het economisch herstel tijdens het laatste kwartaal van 2009. Het BBP steeg met 0,8% ten opzichte van een kwartaal eerder (zie onderstaande grafiek). De productieactiviteit nam met 4,5% toe, na zeven kwartalen van terugval. Daar staat tegenover dat het BBP per capita nog steeds 4% lager ligt dan in 2007 en dat verwacht wordt dat deze terugval pas in 2011 zal worden weggewerkt.

(1) Seasonally adjusted chain-volume series expressed in 1995/96 prices.

Source: Statistics New Zealand

Volgens het Nieuw-Zeelandse bureau voor de Statistiek versnelde het economisch herstel tijdens het laatste kwartaal van 2009. Het BBP steeg met 0,8% ten opzichte van een kwartaal eerder (zie onderstaande grafiek). De productieactiviteit nam met 4,5% toe, na zeven kwartalen van terugval. Daar staat tegenover dat het BBP per capita nog steeds 4% lager ligt dan in 2007 en dat verwacht wordt dat deze terugval pas in 2011 zal worden weggewerkt.

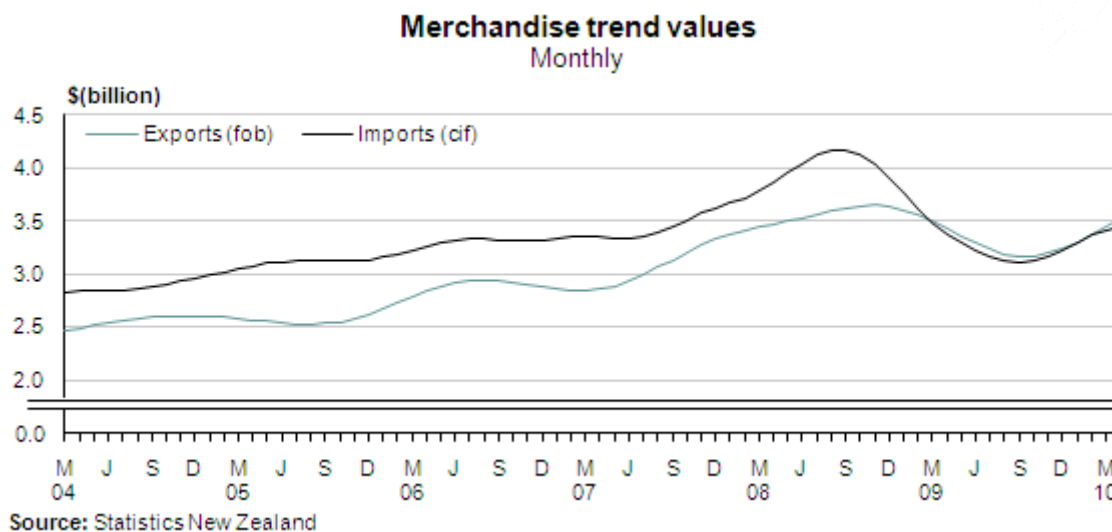
Betere vooruitzichten voor de bouwsector

Net als op de meeste markten liep de woningbouw in 2009 zeer sterk terug. Nieuw Zeeland heeft echter een natuurlijke bevolkingsgroei waardoor er jaarlijks nood is aan ongeveer 18.000 nieuwe woningen. In 2009 werden echter maar 14.400 nieuwe woningen gebouwd, op een moment dat er door een toename van de netto migratie meer huizen nodig waren om tegemoet te komen aan de toegenomen vraag. Beide factoren samen zullen de bouwactiviteit stuwen, zoals ook aangetoond wordt door de toename van het aantal bouwaanvragen met 57% (j-o-j) tijdens het eerste kwartaal van 2010. Deze gunstige trend voor de bouwsector zal vermoedelijk twee jaar aanhouden, ondanks het verwachte strakkere monetaire beleid door de Reserve Bank.

De export van goederen steeg in april 2010 met 9% op jaarbasis, vooral gestuwd door voedingsproducten, hout en houtproducten. Sinds september 2009 steeg de waarde van de export met 10,9%, na 10 maanden van opeenvolgende

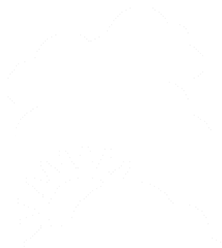

dalingen (zie onderstaande grafiek).

De bedrijfsinvesteringen liepen in 2009 met 11% terug, maar nu in 2010 de mondiale economie herstelt, ligt de bezettingsgraad hoger dan het langetermijngemiddelde. Traditioneel worden dergelijke situaties gevolgd door hogere bedrijfsinvesteringen.

De Reserve Bank gaat voor 2010 uit van een groei van ongeveer 3%. Voor 2011 wordt een groei verwacht van 3,5%, om nadien terug af te vlakken tot 3% voor de periode 2012-2014. Deze groeiverwachtingen zijn gebaseerd op een verdere toename van de export ingevolge een herstel van de mondiale economie. Het huidige begrotingstekort, hoewel kleiner dan de 7,9% van het BBP in 2009, zal de volgende drie jaar zeker niet worden omgeboogen in een overschot. Ondanks de daling van het BBP tijdens de crisis en de stimuleringsmaatregelen door de overheid, wordt verwacht dat de staatsschuld in 2015 zal pieken op een relatief bescheiden 27,4%, waarna er weer begrotingsoverschotten zullen volgen.

Atradius Copyright.

Atradius Copyright. Hoewel we al het noodzakelijke hebben gedaan om te verzekeren dat de informatie in dit rapport verkregen is van betrouwbare bronnen, kan Atradius niet verantwoordelijk gesteld worden voor fouten of omissies, of voor de resultaten bekomen door gebruik van deze informatie. Alle informatie in dit rapport wordt gegeven "zoals ze is", zonder garantie op volledigheid, accuraatheid, tijdsgebondenheid. In geen geval zal Atradius, haar gerelateerde partners of corporaties, of de partners, agenten of werknemers hiervan verantwoordelijk kunnen gesteld worden voor elke genomen beslissing of actie die zij zouden nemen op basis van de in dit rapport verstrekte informatie noch voor om het even welke andere schade, zelfs wanneer vooraf geïnformeerd over de mogelijke negatieve gevolgen.